

Protokół
z kontroli problemowej przeprowadzonej w Środowiskowym Domu Samopomocy
w Kielcach przy ul. E. Orzeszkowej 53

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Środowiskowy Dom Samopomocy Typu B jest jednostką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach, funkcjonuje w oparciu o Statut i regulamin organizacyjny MOPR. Mieści się przy ul. E. Orzeszkowej 53, 25-435 Kielce, numer telefonu 41 314-49-76.

Dom ma charakter lokalny, obszar działania obejmuje Miasto Kielce, ale Regulamin ŚDS z 2 stycznia br. daje też możliwość przyjęcia osób spoza Kielc. Prezydentem Miasta jest Pan Wojciech Lubawski, Dyrektorem MOPR – Pan Marek Scelina, Kierownikiem ŚDS jest Pani Anna Popowicz, którą od 10.09.2013 r. zastępuje Pani Ilona Podedworna. ŚDS podlega Dyrektorowi MOPR, a bezpośrednio – Zastępcy Dyrektora MOPR.

ŚDS funkcjonuje od 2010 r. na mocy Zarządzenia wewnętrznego Nr 7/2011 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach z dnia 28 lutego 2011 roku w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie Organizacyjnym Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach. W § 32 określono, iż: „Środowiskowe domy samopomocy, w zależności od kategorii osób, dla których są przeznaczone, dzielą się na następujące typy: 1) typ A – dla osób przewlekle psychicznie chorych; 2) typ B – dla osób upośledzonych umysłowo; 3) typ C – dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych.”

Środowiskowy Dom Samopomocy działał w oparciu o:

Statut Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach wprowadzony Uchwałą Nr XLIV/797/2013 Rady Miasta Kielce z dnia 16 maja 2013 r. w sprawie nadania Statutu Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie w Kielcach, a następnie zaktualizowany Uchwałą Nr LIV/953/2013 Rady Miasta Kielce z dnia 5 grudnia 2013 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Statucie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach.

Regulaminy Środowiskowego Domu Samopomocy na rok 2013 i 2014 sporządzone przez Kierownika Domu i zatwierdzone przez Zastępcę Dyrektora MOPR w Kielcach.

Główne założenia programowe Środowiskowego Domu Samopomocy na 2013 i na 2014 r. zatwierdzone przez Zastępcę Dyrektora MOPR w Kielcach.

Plany pracy Środowiskowego Domu Samopomocy na rok 2013 i na 2014 r. zatwierdzone przez Zastępcę Dyrektora MOPR w Kielcach.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numery i daty upoważnienia do kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - koordynator kontroli, działająca na podstawie upoważnienia do kontroli nr 116/2014 z dnia 14 lutego 2014 roku wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Renatę Segiecińską;
2. Katarzyna Turkowska – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego, działająca na podstawie upoważnienia do kontroli nr 115/2014 z dnia 14 lutego 2014 roku wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach* pod pozycją 4/2014.

III. Data rozpoczęcia kontroli i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 17 - 18 lutego 2014 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o art. 22 ustawy z dn. 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 ze zm.), przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy z dnia 9 grudnia 2010 roku (Dz. U. Nr 238, poz. 1586), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1050), rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2013 roku do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli było:

1. Funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.
2. Analiza prawidłowości przebiegu procesu przyjmowania uczestników do Domu.
3. Ocena postępowania wspierająco-aktywizującego.
4. Analiza wykorzystania miejsc.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Środowiskowy Dom Samopomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach przy ul. E. Orzeszkowej 53 jest ośrodkiem wsparcia dziennego typu B – dla osób upośledzonych umysłowo. Finansowaniem z budżetu państwa objętych jest 25 miejsc. W dniu kontroli do ŚDS skierowanych decyzją administracyjną zostało 25 osób, w tym: 15 kobiet i 10 mężczyzn. W dniach kontroli 7 osób poruszało się na wózkach inwalidzkich.

Dom świadczy usługi w ramach indywidualnych i grupowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, które polegają na nauce, rozwijaniu i podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.

ŚDS funkcjonuje przez pięć dni w tygodniu w godzinach 7⁰⁰ – 16⁰⁰, z czego przynajmniej sześć godzin przeznaczonych jest na pracę terapeutyczną z uczestnikami ŚDS.

Łączna powierzchnia użytkowa ośrodka wsparcia wynosi 281,63 m², na jednego uczestnika przypada ok. 11 m² (Zał. Nr 1 – Ankieta do kontroli środowiskowych domów samopomocy). Tym samym spełnia wymagania określone w § 18 rozporządzenia, który stanowi, że powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 uczestnika powinna wynosić nie mniej niż 8 m².

Budynek, w którym znajduje się Środowiskowy Dom Samopomocy jest parterowy. ŚDS zajmuje następujące pomieszczenia: pracownię plastyczno-multimedialną, pracownię kulinarną, pracownię gospodarstwa domowego, pracownię zajęć rewalidacyjnych, pracownię rękodzieła artystycznego, salę rehabilitacyjną, jadalnię pełniącą też funkcje świetlicy, pokój wyciszeń, pokój socjalny, pokój kierownika, pralnię, łazienkę z toaletą damską, toaletę męską i dla personelu.

Ośrodek jest wyposażony w sprzęt niezbędny do realizacji zadań wspierająco-aktywizujących m.in. komputer i sprzęt muzyczny, aparat fotograficzny, kamerę z projektorem, sprzęt rehabilitacyjny, sprzęt do treningu samoobsługi i zaradności życiowej, maszynę do szycia.

Budynek, w którym mieści się ośrodek posiada udogodnienia ułatwiające funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym – brak progów, posadzki antypoślizgowe, podjazd, łazienka dostosowana do osób niepełnosprawnych, uchwyty. Spełniony jest również standard usług odnośnie usytuowania w miejscu zapewniającym bezpieczeństwo uczestników oraz posiadania przez dom pomieszczeń przystosowanych do prowadzenia w nich zajęć.

Ad 1. Funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.

W Środowiskowym Domu Samopomocy w Kielcach przy ul. E. Orzeszkowej 53 na dzień kontroli zatrudnionych było 13 pracowników merytorycznych na następujących stanowiskach pracy: kierownik, p.o. kierownika-instruktor terapii zajęciowej, 2 instruktorów terapii zajęciowej, 2 terapeutów ds. rewalidacji, pracownik socjalny, 2 opiekunów, pielęgniarka, terapeuta ds. usprawnienia ruchowego, masażysta i psycholog zatrudniony na ½ etatu (Zał. Nr 2 – Tabela dotycząca pracowników ŚDS).

Przedmiotem kontroli było zbadanie kwalifikacji oraz stażu pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi, pracowników zatrudnionych w Środowiskowym Domu Samopomocy.

Z analizy akt osobowych kadry merytorycznej wynika, że kwalifikacje Kierownika, p.o. Kierownika oraz kadry są zgodne z wymogami określonymi w art. 122 ust.1 o pomocy społecznej oraz z rozporządzeniem w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Z wyjaśnień p.o. Kierownika oraz ze skontrolowanych dokumentów wynika również, iż 3 osoby zatrudnione na stanowiskach instruktor terapii zajęciowej są w trakcie uzupełnienia wykształcenia w zakresie terapii zajęciowej.

Zgodnie z rozporządzeniem Dom organizuje szkolenia dla pracowników w zakresie tematycznym wynikającym ze zgłoszonych przez nich potrzeb i związanych z funkcjonowaniem ośrodka. Ponadto dwóch pracowników ukończyło szkolenie dotyczące prowadzenia treningów umiejętności społecznych.

Od 2012 r. odbywają się cyklicznie spotkania integracyjne rodziców i opiekunów domowników, które koordynuje psycholog. Ponadto ŚDS współpracuje m.in. z: Zrzeszeniem Sportu i Rekreacji „Start” w Kielcach poprzez udział w zawodach sportowych i rajdach pieszych; Polskim stowarzyszeniem na Rzecz Osób Upośledzonych Umysłowo „KOŁO” w Kielcach poprzez udział w konferencjach i debatach; Stowarzyszeniem „Nadzieja” w Kielcach; Fundacją „Nadzieja Rodzinie” w Kielcach; Ośrodkiem Rekreacji i Hipoterapii MAAG w Kielcach; Pizzerią „Chatka” w Kielcach poprzez wspólne organizowanie Dnia

Pizzy; Automobilklubem Kieleckim – coroczne pikniki integracyjne dla uczestników i ich rodzin; gazetą „Echo Dnia”; Warsztatami Terapii Zajęciowej przy ul. Słonecznej i Kryształowej; Wojewódzkim Domem Kultury – organizowanie występów artystycznych, wystaw prac.

W stosunku do organizacji pracy i kwalifikacji pracowników merytorycznych nie wniesiono zastrzeżeń.

Ad 2. Analiza prawidłowości przebiegu procesu przyjmowania uczestników Domu.

Osoba zainteresowana udziałem w zajęciach zostaje oprowadzona po Domu. Przekazywane są jej oraz rodzicom lub opiekunom informacje o trybie przyjęcia, zasadach funkcjonowania ośrodka i świadczonych usługach. Następnie zainteresowany ma możliwość uczestniczenia w zajęciach na zasadach klubowych przez okres 2 tygodni i jeśli wyraża chęć kontynuowania udziału, składa wniosek o skierowanie na pobyt w ŚDS do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach dołączając: zaświadczenie lekarskie wydane przez lekarza psychiatrę o występujących zaburzeniach psychicznych, zaświadczenie lekarza rodzinnego o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach ŚDS, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

Na podstawie zgromadzonych dokumentów oraz rodzinnego wywiadu środowiskowego MOPR wydaje decyzję administracyjną o przyznaniu pomocy w formie pobytu w Środowiskowym Domu Samopomocy. Pierwsza decyzja kierująca osobę do ŚDS wydawana jest zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy na 3 miesiące. Pozostałe decyzje wydawane są na okres 6 miesięcy.

Uczestnicy posiadająteczki osobowe zawierające indywidualną dokumentację, w skład której wchodzi m.in. decyzja administracyjna przyznająca usługi w ŚDS, wywiad zdrowotny, karta obserwacji, notatki służbowe w sprawie nieobecności domownika powyżej 10 dni, zaświadczenie z Sądu Rejonowego o ustanowieniu opiekuna prawnego, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, indywidualny plan postępowania wspierająco-aktywizującego podpisany przez uczestnika – jest modyfikowany w zależności od potrzeb. Ponadto wypełniana jest karta realizacji indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego, w której pracownicy zaznaczają uczestnictwo domowników w zajęciach.

W osobnym segregatorze znajdują się „Oceny realizacji planów postępowania wspierająco-aktywizującego”, które ukazują stopień opanowania przez uczestnika czynności

i umiejętności z zakresu wszystkich zajęć prowadzonych w ośrodku. Dokument sporządzany jest na 2 lata, a oceny i uwagi Zespołu nanoszone są co pół roku.

Kontroli poddano losowo wybrane akta uczestników:

MOPR-81272/9891/1/2014, MOPR-81272/14680/1/2014, MOPR-81272/7127/1/2014,
MOPR-81272/16548/1/2014, MOPR-81272/16548/1/2013, MOPR-81272/7036/1/2014,
MOPR-81272/6126/1/2014, MOPR-81272/7617/1/2014, MOPR-81272/7060/1/2014, MOPR-
81272/10875/1/2014, MOPR-81272/9166/1/2014.

Skontrolowane akta uczestników zawierają dokumenty określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy z dnia 9 grudnia 2010 r.

Ad 3. Ocena postępowania wspierająco - aktywizującego

Osoby przebywające na terenie Środowiskowego Domu Samopomocy Typu B w Kielcach przy ul. E. Orzeszkowej 53 korzystają z następujących zajęć:

1. Trening z zakresu funkcjonowania w codziennym życiu:
  - 1) trening higieniczny;
  - 2) trening umiejętności praktycznych;
  - 3) trening kulinarny;
  - 4) trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi.
2. Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów.
3. Trening umiejętności spędzania czasu wolnego.
4. Terapia ruchowa.
5. Umiejętności z zakresu rozwoju intelektualnego:
  - 1) zajęcia rewalidacyjne;
  - 2) trening orientacji w czasie i przestrzeni.
6. Terapia zajęciowa:
  - 1) pracownia rękodzieła artystycznego;
  - 2) pracownia plastyczna;
  - 3) pracownia multimedialna.

Zespół wspierająco-aktywizujący zbiera się przynajmniej raz w miesiącu w celu omówienia bieżących spraw oraz 2 razy w roku przy ocenach indywidualnych planów wspierająco-aktywizujących uczestników. Ponadto co 2 tygodnie odbywają się zebrania całej społeczności Domu.

Na dokumentację zbiorczą składają się:

- karty ewidencji uczestników ŚDS prowadzone indywidualnie dla każdej osoby,
- listy obecności na zajęciach,
- dzienniki pracowni, które zawierają plany pracy na każdy miesiąc, comiesięczne listy obecności oraz codzienne zapisy o rodzaju zajęć i nazwiska uczestników.

Skontrolowane akta zawierają informacje określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy z dnia 9 grudnia 2010 roku.

Ad 4. Analiza wykorzystania miejsc.

W dniach kontroli na terenie ośrodka wsparcia przebywało średnio 22 osoby.

Z przedłożonych do kontroli list obecności wynika, iż w zajęciach w okresie objętym kontrolą uczestniczyło średnio:

2013 r.	Liczba decyzji	Średnia liczba osób
styczeń	28	21,77
luty	28	25,50
marzec	28	24,47
kwiecień	27	21,95
maj	27	24,25
czerwiec	27	21,70
lipiec	27	17,78
sierpień	26	18,70
wrzesień	26	24,30
październik	26	22,73
listopad	26	22,89
grudzień	25	18,00
2014 r.		
styczeń	24	19,80
Średnio	26	21,83

Z analizy list obecności wynika, iż frekwencja na zajęciach w badanym okresie kształtowała się na poziomie dobrym, wynosiła średnio 22 osoby, co stanowiło 84% domowników. Nieobecności są usprawiedliwiane osobiście lub telefonicznie przez samych

uczestników lub przez opiekunów. Przyczyny nieobecności są odnotowywane w miesięcznych listach obecności.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W opinii Zespołu kontrolującego Środowiskowy Dom Samopomocy Typu B w Kielcach przy ul. E. Orzeszkowej 53 prawidłowo realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Inspektorzy pozytywnie oceniają działalność merytoryczną placówki. Treningi oferowane przez Dom są zgodne z w/w rozporządzeniem. Indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego są dostosowane do potrzeb i możliwości psychofizycznych domowników i modyfikowane w zależności od potrzeb.

Skontrolowana dokumentacja indywidualna i zbiorcza zawiera informacje określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Z analizy akt osobowych kadry merytorycznej wynika, że staż pracy oraz kwalifikacje zawodowe Kierownika i pracowników są zgodne z wymogami określonymi w ustawie o pomocy społecznej i w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Osoby zatrudnione na stanowiskach instruktor terapii zajęciowej są w trakcie uzupełnienia wykształcenia w zakresie terapii zajęciowej.

Budynek, w którym mieści się ośrodek posiada udogodnienia ułatwiające funkcjonowanie osobom niepełnosprawnym. Spełniony jest również standard usług odnośnie usytuowania w miejscu zapewniającym bezpieczeństwo uczestników, posiadania przez dom pomieszczeń przystosowanych do prowadzenia w nich zajęć.

Zespół inspektorów pozytywnie ocenia również wykorzystanie miejsc w ŚDS przy ul. E. Orzeszkowej 53. Z analizy list obecności wynika, iż frekwencja na zajęciach w badanym okresie kształtowała się na poziomie dobrym, wynosiła średnio 22 osoby, co stanowiło 84% domowników.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację,
- informacje i wyjaśnienia udzielone przez p.o. Kierownika oraz pracowników kontrolowanej jednostki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

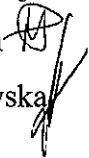

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543). Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Ankieta do kontroli środowiskowych domów samopomocy.
2. Tabela dotycząca pracowników ŚDS.

Protokół podpisali:

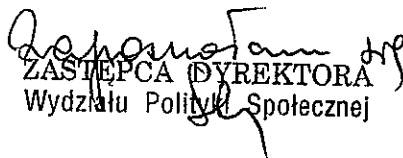
Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracon
2. Katarzyna Turkowska

Ze strony kontrolowanej:

.....
DYREKTOR
mgr Marek Scelina

Kielce, dnia 17 marca 2014 r.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej
mgr Renata Segiecińska

odebrałem osobiście
18 marca 2014 r.